

De nordiske unge akademiene uttrykker stor bekymring for dagens nordiske forskningspolitikk, med sterkere politisk styring og svekking av grunnleggende finansieringskilder for viktige forskningsfelt.

Vedtatt 3. juli 2023

Felles opprop fra de nordiske unge akademiene: Sveriges Unga Akademi (Sverige), Akademiet for Yngre Forskere (Norge), Det Unge Akademi (Danmark) and Nuorten Tiedeakatemia (Finland).

Brått og uventet besluttet den [svenske regjeringen](#) 22.juni at det svenske forskningsrådet fremover ikke skal finansiere "development research". Beslutningen vil ha betydelige negative konsekvenser for det svenske forskningsmiljøet. Denne beslutningen står i sterk kontrast til FNs bærekraftsmål og Agenda 2030 som det svenske forskningsrådet har forpliktet seg til.

Den svenske regjeringens drastiske beslutning, [sammen med den mye kritiserte beslutningen om å redusere styreperioden for medlemmer av universitetsstyrene](#), er nok et eksempel på den økte politiske styringen som vi har sett i de nordiske landene de siste årene. I Sverige, begrunnes ofte beslutningene i nasjonale sikkerhetsgrunner eller krigen i Ukraina. Likevel forblir de spesifikke grunnene til beslutningen sjelden redegjort for. Disse beslutningene, uavhengig av motivasjon, legger begrensinger på den akademiske friheten.

I Norge har regjeringen i løpet av kort tid redusert administrasjonen til Norges Forskningsråd og viktige finansieringskilder har blitt satt i spill. Regjeringen har lagt frem forskrifter og en ny universitets- og høyskolelov som utfordrer autonomien til de norske universitets- og høyskolene.

I Danmark har parlamentsmedlemmer truet den akademiske friheten, og nyligst i juni 2021 da danske politikere vedtok en resolusjon med mål om å bekjempe «[overdreven aktivisme i enkelte humaniora og samfunnsvitenskapelige forskningsmiljø](#)»

I Finland har det vært en økt vektlegging av politiske hensyn, såkalt strategisk forskningsfinansiering, dette på bekostning av midlene til grunnforskningen til universitetet og forskningsmiljøene.

De nordiske unge akademiene er bekymret over denne utviklingen, spesielt siden unge forskere er de som bærer den største byrden over disse omfattende forskningspolitiske endringene.

Et fritt akademia utgjør, sammen med fri presse, fritt rettsvesen, og fritt sivilt samfunn, en av de fire bærebjelkene i et demokratisk samfunn. Derfor burde det å støtte oppunder akademisk frihet, hvorav institusjonell autonomi er en av disse, være i de våre regjeringers beste interesse.

I en tid preget med flere store utfordringer og kriser, både regionalt og internasjonalt, er forskningen en viktig aktør for å møte og løse disse utfordringene. Dette forutsetter sterk støtte fra våre regjeringer, ikke det motsatte.

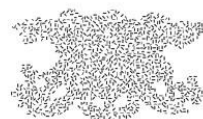
På vegne av de nordiske unge akademiene:

Ronnie Berntsson and Sofia Lodén – Leder og nestleder i Sveriges Unga Akademi

Nils Hallvard Korsvoll and Marte C.W. Solheim – Leder og nestleder i Akademiet for Yngre Forskere

Rune Busk Damgaard and Birgitte Beck Pristed – Leder og nestleder i Det Unge Akademi

Olli-Ville Laukkanen and Samuli Junttila – Leder og nestleder i Nuorten Tiedeakatemia

SVERIGES UNGA AKADEMI

